

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2003-2004

25 maart 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN RUIMTELIJKE ORDENING

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps tot de heer Jef Tavernier, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de uitbreiding van het 'retour is terug'-project in Zonhoven en over steun aan de melkhandelaars

Vraag om uitleg van de heer Gerald Kindermans tot de heer Jef Tavernier, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de Stichting Limburgs Landschap vzw

Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

Donderdag 25 maart 2004

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Jef Van Looy

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.02 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps tot de heer Jef Tavernier, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de uitbreiding van het 'retour is terug'-project in Zonhoven en over steun aan de melkhandelaars

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Malcorps tot de heer Tavernier, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de uitbreiding van het 'retour is terug'-project in Zonhoven en over steun aan de melkhandelaars.

De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de druk op de melkhandelaars blijft toenemen. Als er niet dringend een ondersteunend beleid wordt gevoerd, dan dreigt de melkboer te verdwijnen. De Nationale Vereniging van Melkhandelaars vraagt terecht dat zo snel mogelijk werk zou worden gemaakt van een veralgemening van het succesvolle experiment te Zonhoven 'retour is terug'. Het gaat over de retourverpakkingen, onder meer van melkflessen. Daarbij krijgen alle gezinnen een chipkaart waarmee ze punten kunnen verzamelen bij de aankoop van drank in retourverpakkingen. Die punten geven recht op een subsidie.

In actie 25 van het Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen staat dat het pilootproject wordt veralgemeend. Er wordt zelfs aangekondigd dat er een duurzaamheidskaart komt voor heel Vlaanderen voor de aankoop van milieuvriendelijke producten in het algemeen.

Op 25 april 2002 antwoordde minister Dua me dat het Zonhovens project eerst zou worden verruimd tot heel het gebied van de intercommunale Regionale Milieuzorg en vervolgens naar heel Vlaanderen. Mijnheer de minister, hoever staat het met deze verruiming ?

Intussen is ook duidelijk geworden dat de melkhandelaars niets te verwachten hebben van de federale ecoboni-wet die op 1 april van kracht wordt. Ook andere federale maatregelen, bijvoorbeeld, een vaste melkprijs ter bescherming van de melkboeren tegen dumpingprijzen in groothandel, zullen er niet komen. Integendeel zelfs, minister Moerman wil zo veel mogelijk prijzen gewoon vrij laten.

Mijnheer de minister, zijn er middelen uitgetrokken voor de ondersteuning van een verruiming van het experiment 'retour is terug' ? Wat zijn de afspraken hierover met Fost Plus of met de gemeenten ?

Hoe staat het met de steun aan afvalpreventie via producten en distributeurs in het algemeen ? Komt die duurzaamheidskaart er ? Zijn er concrete initiatieven genomen in uitvoering van actie 22 – afvalarm winkelen bevorderen – en actie 23 – ondersteuning van afvalpreventie via eindverkopers – uit het Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen ? In actie 23 wordt ook de mogelijkheid van steun aan de huis-aan-huisverkoop van afvalarme producten uitdrukkelijk vermeld.

Het gerucht doet de ronde dat er onvoldoende middelen zouden zijn voor de steun van initiatieven inzake afvalpreventie omdat al het geld naar de aankoop van natuurgebieden zou gaan. Hoe reageert u daarop ?

De voorzitter : Minister Tavernier heeft het woord.

Minister Jef Tavernier : Het proefproject 'retour is terug' in de gemeente Zonhoven werd opgestart op

Tavernier

1 oktober 2001. Gedurende 2,5 jaar werd een aantal onderzoeken uitgevoerd om dit project op te volgen en het grondig te evalueren voordat er een beslissing zou worden genomen over een eventuele verruiming naar een groter werkingsgebied. Daartoe hield men een consumentenenquête, een aanbodenquête, een sorteeranalyse van de huisvuilzak en de selectief ingezamelde afvalstoffen.

In opdracht van de OVAM werd op 24 december 2003 de eindevaluatie van het proefproject 'retour is terug' opgestart. Deze eindevaluatie omvat een grondige analyse van alle reeds uitgevoerde onderzoeken en een aantal bijkomende onderzoeken. Er werd ook beslist dat er een terugkoppeling gebeurt van de resultaten met alle betrokken actoren, zoals Fost Plus, Fevia, Fedis, Unizo, enzovoort.

De resultaten van deze eindevaluatie zullen eind juni 2004 bekend zijn. Ondertussen is er reeds overleg tussen verschillende intergemeentelijke samenwerkingsverbanden zoals Regionale Milieuzorg, Ivarem en Igemo, de OVAM en de BBL om een duurzaamheidskaart te introduceren in een of meerdere gemeenten. Ivarem en Igemo hebben reeds een projectvoorstel ingediend voor een niveau 3-project in het kader van de samenwerkingsovereenkomst 2002-2004 voor een viertal gemeenten uit de regio Mechelen.

De startnota omvat een project van een 2,5 jaar waarbij eerst het draagvlak voor de duurzaamheidskaart wordt onderzocht en gestimuleerd om vervolgens effectief een duurzaamheidskaart die milieuvriendelijke aankopen beloont te operationaliseren. Voor dit project werd aan het Vlaams Gewest 360.000 euro subsidies aangevraagd. De beoordelingsprocedure is nog lopende, maar het geld is beschikbaar.

Daarnaast zijn er in het kader van het Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen 2003-2007 nog een aantal initiatieven opgestart, zoals, in het kader van actie 22, de ontwikkeling van een draaiboek afvalarm winkelen voor gemeenten in opdracht van de OVAM. Dit draaiboek zal midden dit jaar worden gepubliceerd.

In het kader van actie 23 loopt op dit moment een marktonderzoek naar het aanbod en de verkoop van milieuvriendelijke producten in de distributie, namelijk verven, onderhoudsproducten en dranken. Medio 2004 zullen de resultaten bekend zijn. Op basis van de resultaten van dit onderzoek zullen er in het najaar 2004 onderhandelingen worden

opgestart met de distributiesector om het aanbod en de verkoop van milieuvriendelijke producten te stimuleren.

In het kader van het subsidiebesluit voor lokale overheden, dat recent nog is gewijzigd, is het mogelijk om subsidies aan te vragen bij de OVAM voor de aankoop van herbruikbare verpakkingen, bijvoorbeeld draagtassen, duurzaamheidskaarten en hard- en software voor spaarkaartsystemen in het kader van een lokaal afvalpreventiebeleid. Regionale Milieuzorg heeft al een subsidiedossier ingediend voor de aankoop van duurzaamheidskaarten gekoppeld aan de diftarisatie van de containerparken.

De milieuvriendelijke producten die door de melkhandelaars op de markt worden gebracht, zullen evengoed kunnen genieten van de ondersteuning voorzien in bovenstaande projecten.

Via het Presti 5-project, namelijk Zuivel@home = comfort@retourpack, dat loopt van januari 2004 tot en met juni 2005, wil de OVAM de promotie- en sensibiliseringscampagne van Navemha mee ondersteunen. Navemha, de beroepsfederatie van de verenigde melkhandelaars, wil melk in retourflessen promoten. Onder het motto 'Wie afval vermijdt, hoeft het niet kwijt' zet Navemha zich al verschillende jaren in voor de herwaardering van de sociale, ecologische en economische functie van de zuivelhandelaar. Afvalpreventie gaat hier samen met gezonde voeding én dienstverlening. De melkventers zorgen, naast de ingeburgerde frisdranken, voor gezonde melkproducten en biologische fruitsappen in retourverpakking.

Tot slot verwijs ik het gerucht, dat ik zelfs niet zal herhalen, naar het rijk der fabelen. Beide begrotingsposten hebben met elkaar niets te maken en men kan niet zomaar overgaan van de ene naar de andere. Sinds 2001 is het budget voor subsidies voor initiatieven inzake afvalpreventie gestegen van 4,4 miljoen euro naar 8,2 miljoen euro dit jaar.

Mijnheer Malcorps, u hebt in uw vraag verwezen naar de wetgeving in verband met verpakkingsheffing en ecoboni. Ik vrees dat door de diverse afzwakkingen het effect ervan vrij gering zal zijn, maar dit is een discussie op een ander forum.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de minister, ik ben blij dat er specifiek voor Navemha de nodige ondersteuning zal komen en dat er voldoende middelen zijn voorzien voor afvalpreventie, meer be-

Malcorps

paald voor de acties die zijn vermeld in het Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen. Nochtans begrijp ik wel dat de melkboeren wat op hun honger blijven. In het project 'retour is terug', begonnen in oktober 2001, zien ze echt wel brood. Ik neem aan dat het grondig moet worden geëvalueerd voor een opschaling naar het Vlaamse niveau, maar het gaat toch wel traag.

Het staat buiten kijf dat de melkhandelaars met hun retourflessen een bijzondere ecologische en een waardevolle sociale functie hebben, zeker op een moment dat er steeds minder mensen aan huis komen. De melkboer die aan huis komt is voor veel mensen een handige oplossing voor de aanlevering van dranken en andere levensmiddelen, maar betekent ook sociaal contact. Daarom verdient dit project prioriteit. Ik ben blij met de lopende projecten, maar het zou iets sneller mogen gebeuren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Gerald Kindermans tot de heer Jef Tavernier, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de Stichting Limburgs Landschap vzw

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Kindermans tot de heer Tavernier, Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking, over de Stichting Limburgs Landschap vzw.

De heer Kindermans heeft het woord.

De heer Gerald Kindermans : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb een vraag in verband met de financiële problematiek van de Stichting Limburgs Landschap. Deze vzw is één van de drie erkende terreinbeherende verenigingen in Vlaanderen en spant zich sinds 1971 in om natuurgebieden te verwerven. Het werkterrein ligt in Limburg, waar de stichting meer dan 1.500 hectaren natuurgebied beheert. Elk jaar kent de vereniging een aangroei van zo'n 100 hectaren natuurgebied.

Ondanks de vele beloftes van de opeenvolgende Vlaamse ministers van Leefmilieu in deze regeer-

periode, kent deze vereniging meer financiële problemen dan ooit tevoren. De banken willen niet langer financieren en natuurgebieden dreigen opnieuw te moeten worden verkocht.

De steeds hoger wordende rentelast sinds 2000 zorgt ervoor dat de stichting in financiële problemen terecht komt. Op dit ogenblik is er een openstaand tegoed aan subsidies van meer dan 1 miljoen euro. In het voorbije jaar heeft de vereniging 80.000 euro betaald aan rente wegens het feit dat de gelden van de Vlaamse overheid niet op tijd doorkomen.

Mijnheer de minister, wanneer krijgt de Stichting Limburgs Landschap de subsidies van de voorbije jaren uitbetaald ? De subsidies voor 2002 en 2003 zijn niet uitbetaald. Welke initiatieven zult u nemen om deze problemen in de toekomst te vermijden ? Kan er niet gewerkt worden met een groter voorshot op de beheerssubsidies ?

Daarnaast is er het probleem van de DAC'ers. De vereniging heeft 25 mensen in dienst waarvan 15 personen tot 31 december 2003 het DAC-statuuut hadden. Op 27 januari 2004 heeft de stichting een brief gekregen van voormalig minister Sannen waarin stond dat de personeelsleden met een DAC-statuuut op 1 januari 2004 werden overgeheveld naar het departement Leefmilieu en dat daarover later nog een bericht zou volgen. Tot op vandaag heeft de stichting nog geen verder nieuws gekregen. Erger nog, er is geen loon uitbetaald voor die personeelsleden. De VZW heeft dan ook al 53.000 euro loon moeten voorschieten en die situatie is onhoudbaar. Mijnheer de minister, wanneer zal dit worden opgelost ? Getuigt het niet van behoorlijk bestuur om naast achterstallig loon, ook de prefinancieringskosten aan de stichting te vergoeden ? De werking van de VZW wordt op deze manier volstrekt onmogelijk.

Het is trouwens geen alleenstaand geval. Ik heb van de heer Ibens van Natuurpunt vernomen dat ook daar een tegoed is van de overheid van 2,5 miljoen euro. De kaskredietkosten op jaarbasis bedragen 160.000 euro, wat onvoorstelbaar veel is. Op dit ogenblik moeten er ook 24 DAC'ers worden geprefinancierd door de vereniging zelf omdat de Vlaamse overheid in gebreke blijft.

De voorzitter : Minister Tavernier heeft het woord.

Minister Jef Tavernier : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, mijnheer Kindermans om een antwoord te kunnen geven op uw specifieke vragen is

Tavernier

het belangrijk om de normale werkwijze bij uitbetaling van subsidies uit te leggen.

De subsidies voor aankoop van natuurgebieden worden uitbetaald in drie schijven. Er wordt een eerste schijf van 50 percent betaald als voorschot en een tweede schijf van 35 percent na bewijs van de besteding van de helft van de eerste schijf. Het saldo, namelijk 15 percent, wordt pas uitbetaald na bewijs van de besteding van het geheel van het toegekende subsidiebedrag. Vanaf 2004 is een nieuw subsidiebesluit in voege waarbij er uitbetaling is in drie schijven van respectievelijk 50, 40 en 10 percent.

De Stichting Limburgs Landschap heeft van de aankoopsubsidies van 2002 nog het saldo van 15 percent of 41.913,61 euro te goed van een bijkomende aankoopsubsidie van 2002. Dit saldo werd door de stichting verantwoord op 21 januari 2004 en zal kortelings worden uitbetaald. Van de aankoopsubsidies 2003 moet de stichting echter nog de tweede en derde schijf bewijzen. De vereniging heeft hiervan nog een tegoed van 452.712 euro. Voordat er kan worden uitbetaald, moeten eerst de nodige verantwoordingsstukken worden overgemaakt.

De problemen die de terreinbeherende verenigingen ondervinden met de financiering voor de aankoop van natuurgebieden zijn onder meer veroorzaakt door een stijging van de grondprijzen, waardoor de verenigingen moeten instaan voor de betaling van een steeds grotere restfinanciering. In het nieuwe subsidiebesluit dat vorig jaar door de Vlaamse regering werd goedgekeurd, werd ingespeeld op die financieringsproblemen. Zo werd de maximumsubsidie per hectare opgetrokken, om de door de terreinbeherende verenigingen in te brengen restfinanciering opnieuw op een draagbaar niveau te brengen. Een tweede wijziging is de reeds geschetste verdeling van de schijven voor uitbetaling.

De beheerssubsidies voor het werkjaar 2003 van de erkende natuurreservaten in eigendom of beheer van de Stichting Limburgs Landschap worden – zoals opgenomen in het reservatenbesluit – uitbetaald vóór 1 juni van het jaar volgend op het werkingsjaar waarop de subsidie betrekking heeft, en dat na voorlegging van de jaarrapporten. De jaarrapporten werden al ingediend en de uitbetaling is gepland voor de eerste week van april.

Op basis van het vernieuwde reservatenbesluit van 27 juni 2003 dat van kracht is sinds 1 januari 2004, zullen de beheerssubsidies worden uitbetaald aan de hand van voorschotten. Dat betekent vier schijven gedurende het werkingsjaar zelf en het saldo vóór 1 juni van het jaar volgend op het werkingsjaar waarop de subsidie betrekking heeft. De overheid was zich dus bewust van de problemen en heeft een versnelde uitbetaling uitgewerkt.

De eerste schijf voor het werkingsjaar 2004 moest volgens dit besluit voor 1 maart worden uitbetaald. Door de begrotingsrichtlijn voor 2004 en de blokkering van de kredieten – vrijgave van slechts vier dertienden tot eind april van het jaarbudget voor vastlegging – heeft de vastlegging van deze voorschotten vertraging opgelopen. Momenteel wordt de vastlegging voorbereid zodat de eerste schijf van het voorschot half april kan worden uitbetaald.

Op 12 maart 2004 heeft de Vlaamse regering haar goedkeuring gegeven aan de regularisatie van 130 werknemers in de milieusector, waaronder de 15 DAC'ers bij de VZW Stichting Limburgs Landschap. Deze mensen die jarenlang als tijdelijke DAC'ers waren tewerkgesteld, krijgen vanaf 1 januari 2004 een vast contract.

Tegelijkertijd met de regularisatie verleende de Vlaamse regering haar goedkeuring aan het besluit houdende toekenning van een niet-gereguleerde subsidie als voorschot voor de loonkosten aan bepaalde initiatieven binnen milieu- en natuurverenigingen die personeel tewerkstellen in een gewezen DAC-statuuut, en aan een tweede besluit gericht op de initiatieven binnen de Polders en Wateringen.

Deze besluiten voorzien in de toekenning van een subsidie per voltijds personeelslid in een gewezen DAC-statuuut als voorschot, voor een periode van 6 maanden, op de tegemoetkoming van de Vlaamse regering in de loonkosten van deze personeelsleden.

Momenteel maakt Aminor werk van de noodzakelijke ministeriële uitvoeringsbesluiten om tegen midden april 2004 de voorschotten effectief te kunnen uitbetalen. Het is soms ingewikkeld om bepaalde zaken te vereenvoudigen. De huidige werkwijze moet worden beschouwd als een overgangsmaatregel. Momenteel wordt gewerkt aan het definitieve kader en aan het vastleggen van de desbetreffende barema's, om die in juni 2004 te laten goedkeuren door de Vlaamse regering.

Tavernier

Op basis van de resultaten van voormeld onderzoek zal, rekening houdend met de beschikbare budgettaire middelen, worden nagegaan welke loonkosten al dan niet vanuit de Vlaamse overheid zullen worden gesubsidieerd.

Door de bijstelling van het reservatenbesluit geven we een duurzame oplossing aan het probleem van de prefinancieringskosten. Ook voor de DAC'ers in de milieusector kan eindelijk een definitieve regeling worden getroffen.

De voorzitter : De heer Kindermans heeft het woord.

De heer Gerald Kindermans : Mijnheer de minister, ik verwijt u persoonlijk niets, want u zit hier nog niet lang genoeg om de zware verantwoordelijkheid te dragen voor wat er in het verleden is misgegaan. Ik begrijp dat u probeert een logische verklaring te geven voor de financiële problemen waarmee die VZW wordt geconfronteerd.

Ik heb van die vereniging een lijstje gekregen met de betaalde rentes. In 2000 heeft ze een rente van 12.447 euro betaald, in 2001 was dat 35.561 euro en in 2003 78.029 euro.

Mijnheer de minister, ik heb een beetje medelijden met u en vooral met uw partij. Met een groene minister van Leefmilieu meenden de groenen op het terrein ongetwijfeld dat het manna uit de hemel zou komen vallen. Nu blijken ze echter na 5 jaar te komen klagen bij CD&V. Ze vragen ons of hun dossier niet kan worden besproken in het parlement, want ze kunnen niet meer terecht bij hun vrienden of wie ze dachten dat hun vrienden waren, want die kunnen er niet voor zorgen dat zij effectief hun werk kunnen doen op het terrein.

Dat is zo'n beetje de realiteit van deze regering, en dat is niet enkel het geval in de leefmilieusector. In De Standaard van maart 2002 staat : 'Ze [...] gaan lenen bij een bank met de garantie van het recht op subsidie als pand'. Dat werd 2 jaar geleden geschreven over de cultuursector. De titel van het artikel luidt : 'Kafka in cultuurland'. Nu is het Kafka in leefmilieuland of in natuurland.

Deze VZW zet zich al 30 jaar belangeloos en vrijwillig in. Toen de voorzitter, de heer Pluymers, ons twee weken geleden in het CD&V-fractielokaal bezocht, was hij dan ook enorm gefrustreerd. Toen we nadien beneden in de gang voormalig minister San-

nen tegenkwamen, verliep die ontmoeting allesbehalve hartelijk.

Mijnheer de minister, als u gelijk hebt en als deze Vlaamse regering geen enkele fout kan worden verweten, dan is er toch een groot communicatieprobleem met de sector. Die mensen zijn immers woest op de Vlaamse regering.

De mensen van Natuurpunt komen bij CD&V klagen. Tot nu toe hebben ze niets durven zeggen uit vrees te worden gestraft door de minister en de administratie. De zaak is echter zodanig geëscaleerd dat het hen niet meer kan schelen en dat ze zelfs bij de oppositie hun beklag komen doen.

Het is werkelijk een voorbeeld van onbehoorlijk bestuur dat deze VZW de DAC'ers vanaf 1 januari via een bank moet laten betalen en daar rente voor moet betalen. Ik weet dat het uw schuld niet is maar dat het te maken heeft met begrotingsrichtlijnen. De Vlaamse overheid heeft de voorbije jaren te veel geld uitgegeven en te veel toezeggingen gedaan en kan het budgettair niet meer aan. Ze probeert nu de factuur door te schuiven naar de volgende maanden en de zaak te rekken tot na 13 juni. Met mijn vraag wilde ik dit aan de kaak stellen.

De voorzitter : Minister Tavernier heeft het woord.

Minister Jef Tavernier : Mijnheer Kindermans, u mag niet alles op één hoop gooien. Er zijn verschillende aspecten in het financieel probleem. Er is het probleem van de restfinanciering door de stijging van de prijzen en het plafonneren van de subsidiëring vanuit de Vlaamse overheid. Daarom is de maximumsubsidie opgetrokken. Een vereniging die iets aankoopt, kent het probleem van de restfinanciering. Ik weet dat dit een probleem is van eigen inbreng, maar dat is op voorhand geweten.

Voor 2003 rijst een probleem inzake de verantwoordingsstukken, indien mijn informatie juist is. Als het gaat over meer dan 400.000 euro, en die zou reeds zijn betaald door de VZW, heeft die een probleem met de intresten.

Inzake de DAC'ers geef ik u gelijk dat er een probleempje is : men mag op 4 maanden geen vier twaalfden betalen, maar slechts vier dertienden. Er is een probleem over één dertiende. Voor de DAC'ers zijn we er echter in geslaagd eindelijk een definitieve oplossing te vinden. Ik geef toe dat in de huidige overgangperiode een probleem rijst voor enkele maanden, maar tezelfdertijd heb ik gezegd dat dit zal zijn opgelost tegen midden april.

Tavernier

Iedereen weet dat er in een overgangperiode problemen kunnen ontstaan. Die overgangperiode en die moeilijkheden hebben tenminste dit voordeel dat er een structurele oplossing uit de bus zal komen.

Verder moet erop worden toegezien dat de verantwoordingsstukken tijdig en stipt worden ingediend. Het is de filosofie van het subsidiëren van aankopen dat de verenigingen zelf een stukje betalen en de overheid een substantieel deel bijdraagt. De inspanningen voor het eigen aandeel vormen een moeilijke evenwichtsoefening voor de verenigingen. Ze hebben soms beloften gekregen voor subsidiëring, maar het duurt een bepaalde tijd vooraleer alle bewijsstukken zijn doorgestuurd en ingeschreven. Dit moeten ze in hun werking incalculeren.

Het is een gemengd verhaal, maar de problemen moeten zeker tegen het einde van de maand april zijn opgelost.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 10.34 uur.*
